

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžk/17/2019
Identifikačné číslo spisu: 4016200747
Dátum vydania rozhodnutia: 08.12.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Marián Trenčan
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4016200747.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu (v konaní sťažovateľa): K. M., nar. XX. XX. XXXX, Š. V. XX, X., zast. JUDr. Pavlom Gráčikom, advokátom, Farská 40, Nitra, proti žalovanému: Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, Námestie slobody 6, Bratislava, za účasti spoločnosti: MH Invest, s.r.o., Mlynské Nivy 44/A, Bratislava, IČO: 36 724 530, zastúpenej: JUDr. Allan Böhm,, advokátska kancelária BÖHM & Partners, Jesenského 2, 811 02 Bratislava, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/199/2016-175 zo dňa 31. januára 2019 v konaní o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. 15863/2016/B625-SV/36045/GE zo dňa 01. 06. 2016, jednomyselne takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/199/2016-175 zo dňa 31. januára 2019 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím č. OU-NR-OVBP2-2016/017366-013 dňa 15.04.2016 (ďalej aj „prvostupňové rozhodnutie“) Okresný úrad Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky (ďalej len „správny orgán“) vylúčil žalobcu z konania vo veci žiadosti o stavebné povolenie na stavbu "Príprava strategického parku Nitra" v rozsahu stavebných objektov SO651 preložka OK Orange NR-TO, SO 65 2 Preložka OK Orange NR-TT, SO653 Preložka OK T-COM NR-PP, SO 654 Preložka MTS T-COM NR-PP, podanej spoločnosťou MH Invest, s.r.o., zastúpenou spoločnosťou PROMT, s.r.o., vedenej na stavebnom úrade pod č. OU-NR-OVBP2-2016/017366, postupom podľa § 14 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) v spojení s § 59 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“).

2. Na žalobcovo odvolanie žalovaný rozhodnutím č. 15863/2016/B625-SV/36045/GE zo dňa 01.06.2016 potvrdil prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu a odvolanie žalobcu zamietol.

3. K odvolacím námietkam žalovaný uviedol, že odvolateľ je vlastníkom pozemkov, ktoré podľa žiadosti o vydanie stavebného povolenia nebudú zastavané objektmi stavby, a ani nie sú susednými pozemkami. Na základe uvedenej skutočnosti dospel žalovaný k záveru, že správny orgán správne vylúčil žalobcu z okruhu účastníkov stavebného konania. Žalovaný sa nestotožnil ani s námietkou smerujúcou k postaveniu žalobcu ako účastníka konania podľa § 59 ods. 1 písm. c/ stavebného zákona, pretože žalobca bol účastníkom zisťovacieho konania projektu „Automotive Nitra Project“, avšak povoľované objekty sú súčasťou stavby „Príprava strategického parku Nitra“, ktorá nebola predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie a ani zisťovacieho konania a preto žalobcovi neprináleží postavenie účastníka konania.

II.

Konanie pred krajským súdom

4. Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 11S/199/2016-175 z 31. januára 2019 žalobu odmietol postupom podľa § 98 ods. 1 písm. g/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“), keďže dospel k záveru, že žalobca mohol využiť iný právny prostriedok na ochranu svojich práv.

5. Krajský súd konštatoval, že rozhodnutie správneho orgánu o tom, či fyzická osoba alebo právnická osoba je alebo nie je účastníkom správneho konania, je nepochybne spôsobilé zasiahnuť do jej práv, právom chránených záujmov a povinností. Podľa názoru krajského súdu súdna prax pripustila možnosť preskúmania zákonnosti takéhoto rozhodnutia, kladie však požiadavku, že musí ísť o procesné rozhodnutie vydané v správnom konaní, ktoré v čase preskúmania zákonnosti rozhodnutia o nepriznaní postavenia účastníka správneho konania žalobcovi trvá. Krajský súd zaujal názor, že ak bolo vo veci samej v správnom konaní právoplatne rozhodnuté, nemôže už osoba, ktorá sa domáha postavenia účastníka v tomto správnom konaní, realizovať svoje procesné oprávnenia. Tieto môže vykonávať len v prípade, ak správne konanie prebieha.

6. Vo vzťahu k rozhodnutiam správnych orgánov krajský súd uviedol, že žalobca mal zvoliť iný právny prostriedok na ochranu jeho práv, a to vzhľadom na už vydané stavebné povolenie. Podľa názoru krajského súdu by bol postup žalobcu v správnom konaní namieste len v prípade, ak by bolo možné rozhodnutím súdu ovplyvniť okruh účastníkov už právoplatne ukončeného stavebného konania. Keďže v prerokúvanej veci bolo krátko pred podaním žaloby vydané stavebné povolenie, zanikla možnosť žalobcu vstúpiť do stavebného konania ako účastník konania. Vzhľadom na uvedené skutočnosti krajský súd dospel k záveru, že v čase rozhodovania o podanej žalobe a v čase podania žaloby neboli splnené podmienky na to, aby rozhodnutie žalovaného nebolo vylúčené zo súdneho prieskumu v správnom súdnictve.

III.

Kasačná sťažnosť žalobcu, vyjadrenia

A)

7. Proti uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ včas kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. f/, g/, h/ a j/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) a navrhol, aby kasačný súd zrušil uznesenie krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

8. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti tvrdil, že názor správneho súdu je prekvapivý a je v absolútnom rozpore s právnou úpravou, konkrétne s ustanovením § 7 písm. e) S.s.p. Odôvodnenie napadnutého uznesenia považoval za zjavne zmätočné v tom smere, že správny súd v zásade uznáva súdny prieskum procesného správneho rozhodnutia o nepriznaní postavenia účastníka konania, avšak si vytvoril ničím nepodloženú výnimku vylučujúcu súdny prieskum ukončených administratívnych konaní.

9. Sťažovateľ dodal, že nie súdna prax pripustila možnosť preskúmania procesných administratívnych rozhodnutí, ale samotný zákon pripúšťa preskúmanie uvedeného typu rozhodnutia, pričom práve

uvádzaná právna norma vo svojom obsahu neobsahuje žiadnu podmienku spočívajúcu v nutnosti neskončeného správneho konania.

10. Predmetný právny názor krajského súdu považoval sťažovateľ za scestný, účelový a absolútne potláčajúci jeho právo na prístup k súdu a domnieval sa, že pri takomto prístupe by prakticky nikdy nemohlo dôjsť k súdnu prieskumu rozhodnutia o nepriznaní postavenia účastníka konania, o ktorom správny súd hovorí, že v zásade sa súdny prieskum takéhoto typu rozhodnutia pripúšťa, pretože žiadne súdne konanie sa neskončí skôr, ako sa skončí samotné administratívne konanie, na ktoré zákon stanovuje zákonné lehoty.

11. V tejto súvislosti sťažovateľ upozornil na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C -240/09 z 08.03.2011, kde súd pripustil aj súdny prieskum takýchto rozhodnutí a pre sťažovateľa bolo nepochopiteľné, z akého dôvodu správny súd neprihliadal na prax Súdneho dvora Európskej únie, ktorá jasne profiluje, že skončenie samotného administratívneho konania nevyklučuje možnosť takéhoto súdneho prieskumu.

12. V záverečnej časti kasačných námietok sťažovateľ uviedol, že správny súd vec zjavne nesprávne posúdil, keď odmietol jeho žalobu vo veci súvisiacej s právom na ochranu životného prostredia, v ktorej sa sťažovateľ odvolával aj na Aarhuský dohovor, ktorého cieľom je zabezpečiť preskúmanie aktov orgánov verejnej moci a vymáhateľnosť práva v oblasti životného prostredia i voči takému typu rozhodnutia správneho orgánu, ktoré je síce procesnej povahy, avšak z jeho povahy je zrejmé, že mohlo mať za následok ujmu na jeho subjektívnych právach ako účastníka administratívneho konania.

B)

13. Žalovaný sa v reakcii ku kasačnej sťažnosti stotožnil s právnym názorom krajského súdu vysloveným v kasačnou sťažnosťou napadnutom rozhodnutí a žiadal, aby kasačný súd sťažnosť zamietol.

14. V súvislosti s kasačnými námietkami sťažovateľa žalovaný poukazoval na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veciach sp. zn.: 5Sžp/31/2012, sp. zn.: 2Sžp/8/2012, 6Sžp/6/2012 a uviedol, že žalobca sa síce v kasačnej sťažnosti odvoláva na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie o nepriznaní postavenie účastníka, neuvádza však žiadne rozhodnutie najvyššieho súdu, ktoré by predmetné rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo svojom rozhodnutí reflektovalo.

15. K sťažnostnej námietke týkajúcej sa postavenia sťažovateľa ako účastníka stavebného konania žalovaný uviedol, že v zmysle § 59 ods. 1 stavebného zákona žalobcovi neprináleží postavenie účastníka konania, pričom okruh účastníkov stavebného konania nemožno rozšíriť ani aplikáciou ustanovenia § 14 ods. 1 správneho poriadku z dôvodu, že stavebný zákon je špeciálnou právnou normou vo vzťahu k správne poriadku.

C)

16. K sťažnostným námietkam sa písomne vyjadril i ďalší účastník konania, pričom navrhol kasačnú sťažnosť zamietnuť v dôsledku absencie riadneho odôvodnenia sťažnostných bodov.

17. K sťažnostnej námietke vo veci nesprávneho posúdenia uviedol, že sťažovateľovi nesvedčí postavenie účastníka konania a preto nie je možné, aby sa domáhal porušenia práva na súdnu ochranu.

18. Ďalší účastník konania nesúhlasil ani s námietkou odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe žalovaného a správneho orgánu a poukazoval na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Sžp/8/2012 z 30. januára 2013.

19. Záverom vyjadrenia sa nestotožnil ani s námietkou nezákonného odmietnutia podania, keďže k naplneniu tohto kasačného dôvodu môže podľa jeho názoru dôjsť iba v prípade odmietnutia podania podľa § 59 ods. 1 S.s.p.

IV.

Právne závery kasačného súdu

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (ďalej aj „Najvyšší súd“ alebo „kasačný súd“) preskúmal uznesenie krajského súdu v medziach sťažnostných bodov (§ 438 ods. 2, § 445 ods. 1 písm. c/, ods. 2 S.s.p.), pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 S.s.p.) a že ide o rozhodnutie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 S.s.p.), vo veci v zmysle § 445 S.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyselne dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

21. Najvyšší súd konštatuje, že o predmete kasačného konania v obdobnej veci toho istého sťažovateľa proti žalovanému už rozhodol kasačný súd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Sžk/5/2020 zo dňa 24.03.2020, sp. zn. 10Sžk/14/2019 z 26. mája 2020 a sp. zn. 3Sžk/6/2020 z 15. októbra 2020, pričom uznesenie krajského súdu o odmietnutí žaloby bolo zrušené a vec bola krajskému súdu vrátená na ďalšie konanie. Z uvedeného dôvodu už kasačný súd nebude opakovať pre účastníkov konania známe skutočnosti vyplývajúce z administratívneho spisu a v zmysle § 464 ods. 1 S.s.p. odkazuje na rozhodnutie kasačného súdu sp. zn. 10Sžk/14/2019 z 26. mája 2020, ktorého relevantnú časť odôvodnenia v doslovnom znení preberá:

„31. Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia síce ustálil, že rozhodnutie orgánu verejnej správy o tom, či fyzická alebo právnická osoba je alebo nie je účastníkom správneho konania je nepochybne spôsobilé zasiahnuť do práv, právom chráneným záujmov a povinnosti dotknutého subjektu (teda je spôsobilým predmetom súdneho prieskumu v správnom súdnictve) jedným dychom však dodal, že súčasne musí byť splnená podmienka, aby predmetné rozhodnutie o nepriznaní postavenia účastníka správneho konania bolo vydané v správnom konaní, ktoré trvá v čase preskúvania procesného rozhodnutia. Nakoľko z odpovede orgánu verejnej správy prvej inštancie č. OU-NR-OVBP2-2018/044375-002 zo dňa 03.12.2018 mal krajský súd za preukázané, že predmetné kolaudačné konanie bolo ukončené vydaním kolaudačného rozhodnutia č. OU-NR-OVBP2-2018/0155/0-15 zo dňa 21.05.2018, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 18.06.2018, žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o nepriznaní postavenia účastníka v správnom konaní odmietol, keďže neexistuje spôsobilý predmet prieskumu. Dodal, že sťažovateľovi vzniklo právo podať správnu žalobu opomenutého účastníka podľa § 179 S.s.p.

32. Vo svetle uvedeného sa kasačný súd nemohol stotožniť s právnym názorom krajského súdu uvedeným v odôvodnení napadnutého uznesenia. Kasačný súd dáva do pozornosti, že predmetom preskúmajacej činnosti správneho súdu bolo posúdenie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorým bolo zamietnuté odvolanie sťažovateľa voči rozhodnutiu, ktorým bol tento vylúčený z kolaudačného konania. To znamená, že povinnosťou správneho súdu bolo vec meritórne prejednať a zaujať právne stanovisko k predmetu konania, teda či postup orgánov verejnej správy, keď vylúčili sťažovateľa z administratívneho konania bol, resp. nebol v súlade so zákonom a prečo. Skutočnosť, či kolaudačné konanie bolo alebo nebolo právoplatne skončené nemá v predmetnom prípade žiadnu právnu relevanciu na posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného.

33. Kasačný súd považuje za dôležité dať do pozornosti, že nesúhlasí s právnym názorom krajského súdu, podľa ktorého sťažovateľovi po tom, čo kolaudačné konanie nadobudlo právoplatnosť, vzniklo právo podať správnu žalobu opomenutého účastníka konania podľa § 179 Správneho súdneho konania a prostredníctvom nej sa domáhať preskúmania, či sa ním malo konať ako s účastníkom administratívneho konania.

34. Je nepochybné, že už orgán verejnej správy prvej inštancie bol v kolaudačnom konaní oslovený sťažovateľom, že spĺňa podmienky pre účastníctvo v kolaudačnom konaní (podanie „Urgentná žiadosť aj v zmysle Aarhuského dohovoru“), s tým, že tomuto orgánu boli zo strany sťažovateľa doručené aj námietky, pripomienky a stanoviská, ktoré spochybňovali zákonnosť vydania kolaudačného rozhodnutia (podanie zo dňa 11.04.2018). Počas kolaudačného konania bolo taktiež vydané parciálne rozhodnutie, ktorým postavenie účastníka v konaní nebolo sťažovateľovi priznané. Práve tieto skutočnosti bránia sťažovateľovi, aby na svoj vstup do kolaudačného konania využil ustanovenie § 179 S.s.p., nakoľko uvedené ustanovenie je použiteľné len na prípady, kedy opomenutý účastník o prebiehajúcom správnom

konaní nevedel a z uvedeného objektívneho dôvodu sa potom počas priebehu konania nemohol domáhať pribratia do konania ako účastník.

35. Podľa názoru kasačného súdu konajúci správny súd vo veci postupoval v rozpore so zákonom, keď odmietol správnu žalobu ako neprípustnú z dôvodu, že neexistuje spôsobilý predmet prieskumu bez toho, aby venoval náležitú pozornosť súdnemu prieskumu skutočností, ktoré boli predmetom správnej žaloby.

36. Kasačný súd tak dospel k záveru odlišnému ako formuloval v napadnutom rozhodnutí krajský súd. Ďalšími námietkami sťažovateľa sa kasačný súd nezaoberal, lebo už zhora uvedené a zistené dôvody vyhodnotil kasačný súd ako relevantné na vyhovie kasačnej sťažnosti a zakladajúce nutnosť zrušenia uznesenia krajského súdu."

22. Na základe uvedených právnych skutočností rozhodol kasačný súd tak, že uznesenie krajského súdu podľa § 462 ods. 1 S.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom bude podľa § 469 S.s.p. viazaný právnym názorom kasačného súdu vo vyššie načrtnutom smere tak, že vyhodnotí všetky žalobné námietky sťažovateľa a bude sa zaoberať jeho procesným postavením účastníka administratívneho konania, a to bez ohľadu na skutočnosť, že bolo skončené konanie, v ktorom sa sťažovateľ domáhal postavenia účastníka konania.

23. O nároku účastníkov konania na náhradu trov kasačného konania rozhodne krajský súd podľa § 467 ods. 3 S.s.p.

24. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal uznesenie jednomyselne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný riadny opravný prostriedok.